

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЗА МАТЕРІАЛАМИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**25 ЖОВТНЯ 2024 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(25 жовтня 2024 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 31 жовтня 2024 року)

Рецензенти:

Потапчук Т. В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Сараєва І. В. – доктор філософії, завідувачка кафедри дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Попова Ірина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-стажист кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. 192 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У роботах розглянуто освітні технології підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі; використання освітніх технологій у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; зарубіжний досвід створення і впровадження освітніх інновацій у систему дошкільної освіти.

Збірник адресовано науково-педагогічним та педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, молодим ученим, усім, хто цікавиться проблемами сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

Оксана ЧЕКАН
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
дошкільної та спеціальної освіти
Мукачівського державного університету,
м. Мукачево (Україна)
e-mail: oksana.chekan010788@gmail.com

ІННОВАЦІЇ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ: РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З АУТИСТИЧНИМИ РОЗЛАДАМИ

На сьогодні суттєвий відсоток з-поміж дітей із особливими особливими освітніми потребами становлять діти з аутизмом. Згідно зі світовими дослідженнями, принаймні 1% населення стикається з аутизмом. У останні роки відповідний показник зріс, що значною мірою пов'язано з підвищенням обізнаності щодо означеного діагнозу. За даними Центрів контролю та профілактики захворювань, у США у 2014 році аутизм діагностувався у одного з 68 дітей, що становить приблизно 1,5% дитячого населення [3]. Огляд поширеності аутизму на міжнародному рівні був здійснений ресурсом Autism Reading Room [3].

В Україні частота випадків аутизму порівняно з іншими психічними розладами є нижчою, однак статистика показує, що серед кожних 10 000 дітей від 4 до 26 років є від 4 до 26 дітей з аутизмом. За останні 10 років кількість випадків аутизму зросла на 273%, причому тільки в Києві офіційно зареєстровано близько 300 дітей-аутистів [7].

Варто зазначити, що діти з розладами аутистичного спектру зазвичай добре адаптуються до взаємодії із сучасними гаджетами та технологічними пристроями. У статті, опублікованій Ресурсним центром для аутизму штату Індіана (Indiana Resource Center for Autism), Крісті Браун Лофланд (Kristie Brown Lofland) наголошує на тому, що діти з аутизмом є "візуальними учнями" (visual learners), що робить інформаційні та асистивні технології важливими засобами для їхнього освітнього процесу. Крісті Браун Лофланд зазначає: "Технології роблять візуальні зображення більш доступними для дітей з

аутизмом, водночас комп'ютерна графіка привертає їхню увагу та утримує її" [1].

Дослідження [2; 4; 7; 9] показали, що комп'ютеризовані методи навчання виявляються більш ефективними для дітей з аутистичними розладами в порівнянні з класичними підходами. Діти з аутизмом легше взаємодіють з комп'ютерами або планшетами, сприймаючи таку взаємодію менш напруженою та більш привабливою, ніж спілкування з іншими людьми. Діти демонструють більшу зосередженість і продуктивність під час використання цифрових пристроїв та спеціалізованих додатків для розвитку навичок у порівнянні з традиційними методами.

Інтеграція передових інформаційних технологій під час освітнього процесу для дітей з аутизмом дозволяє ефективно застосовувати найновіші досягнення ІТ-сектору в соціалізації та навчанні осіб з особливими освітніми потребами. Глибокий аналіз світового досвіду використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні осіб з аутизмом може сприяти розробці класифікації ІКТ-інструментів для цієї категорії дітей та визначенню найперспективніших напрямків розвитку означеної галузі.

Роль сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з аутизмом, досліджено N. Tortosa у праці "Допоміжні технології для дітей із поведінковими спектрами аутиста: інструкція для педагогів" [2]. Важливість інформаційних комп'ютерних технологій також описав Т. Takeo та ін. [2]. Окрім цього, інформаційні технології відіграють ключову роль у забезпеченні впевненості дітей з аутизмом у соціальних ситуаціях.

Згідно з публікацією "Huffington Post 2015" [8], цифрові технології сприяють соціалізації дітей з аутизмом. Спеціальний педагог Кетрін де Брос підкреслює потужну роль цифрових технологій як допоміжного інструмента. Ріта Джордан та її колеги з Бірмінгемського університету [6] наголошують на ефективності освітніх стратегій для дітей з аутистичним спектром, підкреслюючи важливість технологій та інклюзивної освіти. Водночас

дослідник С. Пауел [6] вказує на можливі ризики, пов'язані з використанням ІКТ, зокрема на загрозу поглиблення ізоляції осіб з аутизмом через надмірне користування комп'ютерними технологіями. Інші дослідники [2; 4; 7; 9] зазначають, що сучасні технології надають можливість глибше зрозуміти світ аутизму, сприяючи розвитку навичок і зниженню рівня тривожності цієї категорії дітей.

Розробники інформаційних технологій, орієнтованих на підтримку освітнього процесу для осіб з аутистичними розладами, мають приділяти особливу увагу забезпеченню доступності та зручності використання веб-ресурсів. Це передбачає дотримання стандартів, таких як ISO/IEC40500:2012, рекомендованих Всесвітньою організацією веб-консорціумів (W3C) [5]. Важливо також інтегрувати принципи універсального дизайну освітнього процесу (UDL), які спрямовані на покращення візуального представлення навчального матеріалу [9].

У цьому контексті варто звернути увагу на досвід Кембриджського університету, де були розроблені онлайн-інструменти для підтримки універсального дизайну. Детальний опис відповідних інструментів і їх функціональних можливостей наведений у публікації Toolkit Inclusive Design [4].

Незважаючи на заходи державної політики, зокрема запровадження посади освітнього омбудсмена в 2019 році, освітні заклади все ще стикаються з низкою проблем, а саме: відсутність всеосяжних методичних рекомендацій, стандартизованої інфраструктури, ресурсів, кваліфікованих педагогів і належної підтримки служб. Недостатнє матеріальне та технічне забезпечення є однією з основних перешкод на шляху до прогресу в освіті, розвитку грамотності та навичок розуміння у дітей з аутизмом. Організація Об'єднаних Націй (ООН) підкреслює важливість використання допоміжних технологій для підтримки дітей з аутизмом у їхніх громадах, вказуючи на те, що такі технології можуть підвищити успішність дітей в освітніх закладах.

Отже, визнається, що інформаційно-комунікативні технології (ІКТ) та інноваційні освітні методики мають значний потенціал для поліпшення освіти дітей з аутизмом. Їх ефективне впровадження може сприяти більшій адаптації дітей-аутистів до освітнього середовища, покращенню їхніх соціальних та когнітивних навичок, а також підвищенню загальної успішності в освітньому процесі. Це підкреслює важливість розробки та впровадження спеціалізованих ІКТ-рішень та методик, що враховують індивідуальні потреби дітей з аутистичними розладами, забезпечуючи їм рівні можливості для розвитку та інтеграції в суспільство.

Література

1. 3 Ways Assistive Technology Can Help Students with Autism. – Available online: <https://edtechmagazine.com/k12/article/2016/08/3-ways-technology-can-help-students-autism>.
2. Eecnologías de ayuda en personas con trastornos del espectro autista: guía para docentes. Francisco Tortosa Nicolás / Colegio Público de Educación Especial para Niños Autistas “Las Boqueras”. – Available online: <http://diversidad.murciaeduca.es/tecnoneet/docs/autismo.pdf>.
3. How prevalent is autism? – Autism Reading Room. – Available online: http://readingroom.mindspec.org/?page_id=6523.
4. Inclusive Design Toolkit. – Available online: <http://www.inclusivedesigntoolkit.com/>.
5. ISO Homepage. – Available online: <https://www.iso.org/standard/58625.html>, last accessed 2018/11/09.
6. Powell S. The use of computers in teaching people with autism // In Autism on the Agenda: Papers from a Rita Jordan Educational Interventions for Children with Autism: A Literature Review of Recent And Current Research.
7. Проблема аутизму в світі і Україні. – Режим доступу: <http://autism.in.ua/uk/proautism/uamir>.

8. The Technology That's Giving Students With Autism a Greater Voice. – Available online: https://www.huffingtonpost.com/2015/04/20/teaching-technology-autism_n_6865030.html.

Оксана ЧЕКАН

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
дошкільної та спеціальної освіти
Мукачівського державного університету,
м. Мукачево (Україна)
e-mail: oksana.chekan010788@gmail.com

Каріна ДИУСЬ

Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
група СОЛ-2
спеціальність 012 Спеціальна освіта
Мукачівський державний університет, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ПЕДАГОГІЦІ

Початок ХІ століття характеризується стрімкою інформатизацією суспільного життя та формуванням глобального інформаційного суспільства та поширенням комп'ютерних технологій. У зв'язку з цим суспільство зіткнулося з одним із своїх головних викликів – це формування інноваційного мислення та інформаційної культури у підростаючого покоління з допомогою інноваційних педагогічних технологій.

За І. Дичківською, інноваційні педагогічні технології – це «цілеспрямоване, систематичне і послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний освітній процес від визначення його мети до очікуваних результатів [1, с. 112].

Водночас, з точки зору сучасних педагогічних досліджень, інноваційна педагогічна технологія виступає як компонент педагогічного процесу, що відображає його провідні, сутнісні характеристики – сукупність послідовних взаємодій з метою розвитку. У практичній діяльності педагогічна технологія є результатом рефлексії вихователем педагогічної взаємодії [3, с. 135].

Декіна О.

Інноваційні методики та технології у розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 64

Канарова О., Ю. Собеська.,

Розвиток логічного мислення дітей старшого дошкільного віку засобами технології Дж. Кюїзенера 69

Княжева І.

Особистісно зорієнтовані технології підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до гуманістичного виховання дітей 73

Коваль А., О. Трифонова.

Інноваційні технології логіко-математичного розвитку дошкільників..... 78

Кононенко А.

Сюжетно-рольова гра як засіб формування комунікативних навичок у дітей старшого дошкільного віку 82

Кудрявцева О., С. Інґ.

Інноваційні підходи до формування трудових умінь і навичок старших дошкільників Китаю 87

Лісовська Т., І. Зінько.

Формування творчої особистості дитини дошкільного віку засобами театралізованої діяльності..... 92

Лісовська Т., Г. Майстренко.

Освіта для сталого розвитку як інструмент формування морально-етичних цінностей у дітей дошкільного віку 98

Мамалига Е.

Формування основ етнокультури у дітей старшого дошкільного віку 103

Маліновська Н.

Мультимедійні технології розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 108

Мірзоян І.

Шляхи формування педагогічної культури батьків 112

Панченко О.

Значення розвивального середовища у формуванні дослідницьких умінь дітей дошкільного віку 117

Попова І., І. Гідіма.

Образотворча діяльність як засіб розвитку творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку 121

Попова І., О. Тугаєва.

Використання технології сторітеллінгу у формуванні вмінь у дітей старшого дошкільного віку складати творчі розповіді 126

Усатенко І.

Сутність логіко-математичного розвитку на етапі дошкільного дитинства. 131

Чекан О.

Іновації в інклюзивній освіті: роль інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку дітей з аутистичними розладами 135

Чекан О., К. Диусь.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти, аспірантів, молодих учених**

25 жовтня 2024 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.11,16

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,

Тел. (050) 433-67-93

email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

№4191 від 12.11.2011р.

